

УДК 657.635(439)+657(4-6ЄС)

DOI: 10.24144/2078 – 1431.2019.2(23).105–114

Роберт Бачо,
доктор економічних наук, доцент
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ АУДИТУ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ (ДОСВІД УГОРЩИНИ)

У статті досліджено питання посилення довіри до інституту зовнішнього аудиту в Європейському Союзі шляхом проведення системних реформ, спрямованих на забезпечення якості аудиторських послуг. Представлено основні напрями реформ аудиторської діяльності в Європейському Союзі. Оцінено якість та достовірність аудиторських послуг в Угорщині за період 2014–2018 рр. Зроблено висновок про те, що процес контролю якості аудиту був реформований в Угорщині відповідно до вимог нової Директиви та Регламенту Європейського Союзу, а створення органу за контролем аудиторської діяльності і трансформація основ попередньої системи привели до підвищення якості у сфері забезпечення цих послуг.

Ключові слова: контроль якості, аудит, Аудиторська палата Угорщини, Європейський Союз, реформа.

The article explores the issues of confidence increase to the institution of European Union's external audit through systematic reforms aimed at ensuring the quality of audit services. The main directions of auditing reforms in the European Union are presented. The reform of the EU audit regulation has started in order to increase confidence in the integrity of the financial statements. In recent years, international and domestic corporate and audit scandals have emphasized the importance of auditing, so auditor independence and the quality of audit work have become a central issue again. On the one hand, companies and financial institutions went bankrupt, and on the other, the reputation of the audit profession and public confidence in the audit were shaken. During these years there were professional conferences, discussions, rethinking of laws and norms, which are generally needed to restore confidence in the institute of auditors.

The assurance system of audit quality by the Chamber of Hungarian Auditors is based on its internal quality control rules. The tasks of ward control are to audit the quality assurance system of auditors, to control the quality of specific components of audits and audit findings. The quality and reliability of the audit services in Hungary for the period 2014–2018 are evaluated. External quality control is provided by a professional body of institutional regulation, whose reliable functioning ensures increasing confidence in the audit profession by maintaining uniform standards and quality of audit work that meets public expectations. The existence of three external quality control subsystems have been proven: a monitoring system, a peer review system and a mixed system, which is a combination of the last two.

It's found that the audit reform has broaden the role and powers of Audit Chambers, which are essential for effective implementation of the new audit rules.

It is concluded that the audit quality control process has been reformed in Hungary in accordance with the requirements of the new directive and regulation of the European Union. Thus creating an audit control authority and transforming the foundations of the previous system have led to the improvement of the quality assurance system. According to the Chamber of Hungarian Auditors' data on quality assurance, the audit problem requires the implementation of a regulatory oversight package that will enhance the credibility and value of audit activity in Hungary and other EU Member States. The experience of audit quality assurance in developed countries can be implemented in the current realities of Ukraine's European integration process.

Key words: quality control, audit, Chamber of Hungarian Auditors, European Union, reform.

Актуальність дослідження. Реформа регулювання аудиту ЄС розпочалася з метою посилення довіри до доброчесності фінансової звітності. В останні роки міжнародні і вітчизняні корпоративні та аудиторські скандали підкреслили важливість аудиту, тому незалежність аудитора та якість аудиторської роботи знову стали центральними питаннями. З одного боку, компанії та фінансові установи збанкрутували, а з іншого – похитнулася репутація аудиторської професії та довіра громадськості до аудиту. За ці роки відбулися професійні конференції, дискусії, здійснилося переосмислення законів та норм, що в цілому необхідно для повернення довіри до інституту аудиторів.

В останні п'ять років в Угорщині відбулися серйозні скандали на брокерському ринку, які торкнулися тисяч угорських клієнтів, які вказали на серйозні зловживання керівників цих установ. У всіх скандальних випадках виникла відповідальність аудиторів у частині можливих упущень з їх боку. Багато інвесторів, які досі довіряли фінансовим установам, втратили свої заощадження та впевненість, а довіра до аудиторської професії похитнулася. Як результат, Міністерство національної економіки Угорщини ініціювало більш жорсткі правила, і відповідні аудитори перевірялися органом громадського нагляду. Розслідування встановило, що аудитори, які брали участь у перевірках, дійсно допустили помилки, оскільки не оцінили належним чином ризики, пов'язані з брокерськими фірмами та контрольними процесами, а також не вивчали ефективність контролю у цих установах. Крім того, аудитори не завжди мали відповідну професійну кваліфікацію для аудиту складних IT-систем, не покладалися на досвід експертів.

Загалом скандали, пов'язані з діяльністю брокерів в Угорщині, завдали шкоди клієнтам у розмірі близько 100 млн. форинтів, а також висвітлили інші економічні злочини, такі, як розкрадання, присвоєння чи відмивання грошей. Наслідком всього цього є те, що нині акцент робиться більше на важливості контролю якості аудиту, оскільки втрачено довіру інвесторів, яка повинна бути відновлена.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання аудиторської діяльності постійно перебувають у центрі уваги науковців. Дослідженням

цієї теми займаються такі вчені, як Білуха М.Т., Боднар М.І., Герасимович А.М., Голов С.Ф., Дорош Н.І., Дікань Л.В., Кіндрацька Л.М., Кіреєв О.І., Костюченко В.М., Пантелеєв В.П., Петрик О.А., Полетаєва О.С., Редько О.Ю., Шульга Н.П. Дослідженням аудиторської діяльності у зарубіжних країнах присвячені наукові праці Гуцаленко Л.В., Івашкевич В.Б., Петрик О.А., Фенченко М.Т. та ін., однак ці дослідження не поширюються на сучасні виклики у питанні реформи аудиту та забезпечення його якості в Європейському Союзі.

Формулювання цілей статті. Метою статті є розгляд основних тенденцій у вдосконаленні аудиту в країнах ЄС внаслідок проведення реформ, пов'язаних із недосконалістю існуючої практики проведення аудиторської діяльності.

Результати дослідження. Національні системи аудиту країн-членів ЄС регулюються Директивою 8 Європейського парламенту та Ради [3], яка організовує аудит в єдиній, всебічній системі, ефективно регулюючи цю складну область, зберігаючи її національне різноманіття. Ця Директива спрямована на підвищення надійності фінансової звітності шляхом встановлення правил узгодження процедур обов'язкового аудиту річних та консолідованих звітів та посилення захисту Європейського Союзу від фінансових скандалів.

Існуюче регулювання, базоване на загальноприйнятих принципах, не дозволяє державам-членам здійснювати нагляд за аудиторською діяльністю методом саморегулювання і включає більш чіткі вимоги щодо незалежності аудиторів та аудиторських фірм, професійної етики, форми власності аудиторських структур та визначає вимоги щодо аудиторської інфраструктури задля забезпечення високоякісного аудиту. Законодавче регулювання також передбачає державний пруденційний нагляд, зовнішнє забезпечення якості та застосування міжнародних стандартів. Крім того, Директива закладає основи співпраці між регуляторами ЄС та аналогічними органами третіх країн.

Чіткою метою Директиви є посилення та гармонізація процедур аудиту в державах-членах Європейського Союзу, забезпечення престижності аудиторської професії та зміцнення довіри до неї шляхом ліцензування діяльності, обов'язкового постійного навчання, взаємного визнання аудиторських ліцензій у державах-членах за певних умов та питань реєстрації аудиторів та аудиторських фірм.

Комісія у 2008 р. випустила рекомендацію [1] щодо обмеження цивільно-правової відповідальності законних аудиторів та аудиторських фірм, в якій зазначала, що нестабільність біржової вартості компаній аудиторських фірм призводить до значного збільшення ризиків, пов'язаних із відповідальністю останніх. Водночас доступ до страхування ризиків професійної діяльності став більш обмеженим. Комісія вважала, що така ситуація може відштовхувати аудиторів від виходу на міжнародний ринок аудиту для компаній, що знаходяться в Співтоваристві, і тому рекомендувала обмежувати цивільно-правову відповідальність законних аудиторів та аудиторських фірм, якщо останні навмисно не виконують свої

професійні зобов'язання. З огляду на значні відмінності між системами цивільної відповідальності, що діють у державах-членах, Комісія вважала, що кожна держава-член повинна мати можливість обрати форму обмеження, яку вона вважає найбільш доцільною. Однак Комісія заявила, що форма обмеження відповідальності аудиторів не повинна перешкоджати справедливій компенсації потерпілим сторонам.

З часу появи фінансової та економічної кризи у 2008 році Європейський Союз акцентував увагу на тому, що регулювання аудиту також потребує реформування, і Європейський парламент та Рада створили «Зелену книгу аудиторської політики» [4], пропонуючи зміни до аудиторської професії як завершення фінансової кризи. Первісна мета створення документа полягала в тому, щоб нівелювати кризу довіри до аудиту, надати аудиторам більш надійну, прозору та виразну інформацію про правильність фінансової звітності, за розумних витрат, та посилити незалежність аудиторів зробити аудиторський ринок більш різноманітним. Після коментарів, отриманих щодо Зеленої книги, наприкінці листопада 2011 р. Європейський парламент та Рада випустили проєкт зміни т.з. восьмої Директиви щодо обов'язкового аудиту, що становить суспільний інтерес.

Після тривалого процесу узгодження та ряду суттєвих змін Європейський парламент та Рада прийняли Директиву 2013/34 / ЄС [6], що накладає зобов'язання щодо складання річних звітів для деяких компаній і консолідованої звітності, тим самим створюючи нову директиву бухгалтерського обліку для Європейського Союзу.

Держави-члени повинні були до 20 липня 2015 року внести зміни до свого законодавства з метою приведення його у відповідність з цією Директивою. Перелічені в Директиві принципи фінансової звітності суттєво не відрізняються від діючих принципів бухгалтерського обліку.

Стаття 8 Директиви стосується стандартів Спільноти щодо аудиторської діяльності. Відповідно до неї річна фінансова звітність та консолідована фінансова звітність повинні бути перевірені аудитором. Директива визначає питання, щодо яких аудитор вимагає висловити свою думку, та включає в заголовки зміст аудиторського висновку, який не відрізняється від того, який застосовується до введення цих змін.

Паралельно велася робота над регулюванням обов'язкового аудиту суб'єктів, що мають суспільний інтерес. Основна мета регламенту, спрямована на зміну структури аудиторського ринку, полягає в посиленні ролі менших за розміром аудиторських фірм, але в той же час Союз планував спростити зобов'язання щодо бухгалтерського обліку та правил звітності малих підприємств, що може призвести до звуження діяльності саме таких аудиторських фірм.

Після більш ніж трьох років підготовки, у кінці грудня 2013 р. Комітет постійних представників (COREPER) затвердив текст реформи, який в основному і визначив майбутнє аудиту, що й було прийнято у квітні 2014 р. [2]. Зміна регуляторних норм вимагає від аудиторів бути максимально незалежними, а нагляд за професійною роботою посилено. Для забезпечення незалежності суб'єкти суспільного інтересу повинні забез-

печити ротацію кожні десять років як для самого аудитора, так і в межах аудиторської фірми. Цей період може бути продовжений за певних умов.

У положенні йдеться про адаптацію міжнародних стандартів аудиту в ЄС, гарантуючи при цьому, що держави-члени мають можливість відповідного застосування в аудиті малих та середніх підприємств.

Аудиторський звіт суб'єктів суспільного інтересу розширюється інформацією про ризики, пов'язані із асиметричністю інформації, таким чином надаючи користувачам додаткову інформацію про фінансові рішення.

Що стосується нагляду за професійною роботою, то досягнуто домовленості про створення органу громадського нагляду на рівні ЄС, який називається Комітетом наглядових органів європейських аудиторів (СЕАОВ) для обміну найкращими практиками, розвитку співпраці та надання експертних консультацій.

Крім того, зміна регламенту також звужує сферу національних палат в частині проведення бухгалтерського обліку, контролю якості, дисциплінарних процедур, навчання аудиторів установ, що не мають суспільного інтересу, за умови делегування повноважень органу регулювання за аудиторською діяльністю відповідним палатам (органам інституційного регулювання). Однак контроль якості аудиту суб'єктів суспільного інтересу та їх дисциплінарні питання не можуть бути делеговані зазначеним палатам.

З метою забезпечення безперебійного функціонування ринків капіталу, нові правила аудиту спрямовані на підвищення його якості та створення більш конкурентоспроможного ринку аудиту для проведення обов'язкових аудитів суб'єктів суспільного інтересу. Наявні дані показують дуже різноманітний аудиторський ринок ЄС за розмірами та структурою і підтверджують, що обов'язковий аудит суб'єктів суспільного інтересу залишається відносно зосередженим у більшості держав-членів, зокрема щодо доходів. Що стосується продажів, то Велика четвірка мала частку ринку у понад 80% у 21 з 21 країн-членів. Банки та страховики є суб'єктами суспільного інтересу, які мають найбільшу концентрацію на рівні ЄС (майже 80%) у Великій четвірці [5].

Реформа аудиту також розширила роль і повноваження аудиторських комітетів, які мають важливе значення для ефективного виконання нових правил аудиту. Однак аналіз показує, що більшість компетентних національних органів мають дуже обмежений досвід моніторингу діяльності та діяльності аудиторських комітетів. Для подолання цієї проблеми компетентні національні органи повинні мати відповідні інструменти для оцінки діяльності аудиторських комітетів та отримувати необхідну інформацію для контролю за дотриманням цими комітетами нових правил. Що стосується членів аудиторської комісії, вони повинні бути поінформовані про свої нові обов'язки та важливу роль. На цьому етапі важливим є спілкування та обізнаність з аудиторськими комітетами. Це не обов'язково тягне за собою перегляд чи зміну національних рамок корпоративного управління або наглядових повноважень компетентних національних органів. Кожен національний орган вільний приймати рішення щодо

найкращого підходу та засобів для оцінки діяльності аудиторських комітетів. Досвід роботи показав, що співпраця та діалог - корисні й ефективні інструменти. Деякі компетентні національні органи вже зв'язалися (і навіть надали вказівки) з аудиторськими комітетами, щоб повідомити їх про нові рамки та подальші обов'язки.

Регулювання забезпечення якості відіграє важливу роль як у міжнародному, так і у внутрішньому законодавстві про аудит. Наразі, крім директив, регламентів, стандартів аудиту ЄС, в Угорщині існує ряд інших законів та нормативних актів, які потребують аудиту забезпечення якості. До них належать:

1. Директива 2014/56/EU та Постанова 537/2014/EU
2. Стандарт ISA 220 «Контроль якості аудиту фінансової звітності» та стандарт ISQC1 «Контроль якості для фірм, що виконують аудити та перевірки фінансової інформації, а також інші зобов'язання за гарантіями та надання супутніх послуг».
3. Закон Угорщини LXXV 2007 року.
4. Статут Аудиторської палати Угорщини, етичний кодекс.
5. Рада з якості Аудиторської палати Угорщини та її правила.
6. Внутрішні правила підприємств.

Забезпечення якості аудиту Аудиторської палати Угорщини, закон про аудит та державний аудит 2007 року. (рік LXXV) регулюється законодавством 2014 року, яке також включає вимоги Директиви 2014/56/ЄС. Крім Директиви, безпосередньо застосовується Регламент (ЄС) № 537/2014, але його положення стосуються лише аудиту суб'єктів, що мають суспільний інтерес. Окрім Правил та Положення, для контролю якості аудиторської роботи мають відношення три міжнародні стандарти бухгалтерського обліку. Перший – ISQC 1, який охоплює всі роботи з аудиту, і тому його називають базовим стандартом. Він має на меті забезпечення системи якості, яка гарантує надійність аудиторської професії. Як правило, компанія повинна побудувати систему забезпечення якості, що підкреслює важливість кожної задачі і відповідальність керівництва в першу чергу за належну якість роботи.

Другий - Стандарт 220 - спрямований на забезпечення контролю якості проведення аудиту фінансової звітності. У цьому стандарті зазначаються конкретні обов'язки аудитора, пов'язані з аудитом фінансової звітності, а також конкретизуються обов'язки особи, відповідальної за моніторинг якості аудиторських послуг. Протягом усієї роботи аудитора останній несе відповідальність за процес управління, нагляду та виконання робіт, а також за коректність аудиторського звіту.

Третім, тісно пов'язаним із описаними вище стандартами аудиту, є документальний стандарт № 230, оскільки належна документація є передумовою для забезпечення та підтвердження якості аудиту. Документація аудиту - це проведені аудиторські процедури, отримані відповідні аудиторські докази та записи висновків аудитора, що дозволяють проводити перевірки відповідності якості та зовнішні перевірки. Відповідно до стандарту форма, зміст та обсяг аудиторської документації залежать від різних

факторів, таких, як: розмір і складність організаційної структури установи; особливість проведення аудиторської перевірки; виявлені ризики суттєвих викривлень; суттєвість отриманих аудиторських доказів; особливість та обсяг винятків; застосовані методи та інструменти аудиту.

Контроль якості сприяє покращенню надійності аудиту, з одного боку, на користь аудиторів та аудиторської професії, а з іншого - для всіх учасників ринку, та є інститутом довіри для всіх користувачів аудиторських звітів. Для користувачів звіт, підписаний незалежним аудитором, є джерелом достовірної та надійної інформації. Свої майбутні економічні рішення вони приймають на цій основі. Чим вища якість роботи аудитора, тим надійніший звіт, який ним засвідчено, водночас чим більша надійність аудиту – тим менший ризик його недостовірності. Основна мета контролю якості – щоб проведені аудити, перевірки чи інші такого роду роботи були належним чином здійснені відповідно до існуючих професійних стандартів і правових норм.

Розрізняють дві частини системи контролю якості аудиту: внутрішню та зовнішню. Виходячи з напряму проведення аудиту, розрізняють контроль якості окремих замовлень аудиторів, а також відповідність внутрішньої системи контролю якості аудиторської фірми щодо дотримання відповідних процедур.

Зовнішній контроль якості забезпечується професійним органом інституційного регулювання, надійне функціонування якого забезпечує підвищення довіри до аудиторської професії завдяки дотриманню єдиних стандартів та якості аудиторської роботи, що відповідає суспільним очікуванням. Існує три підсистеми зовнішнього контролю якості: система моніторингу, система експертного огляду та змішана система, що є поєднанням останніх двох.

Моніторинг якості здійснюється штатними працівниками професійної організації. Професійна організація відповідає за правильну роботу цієї системи, за те, хто і кого перевіряє та протягом якого часу, а також за процес проведення контролю якості. Застосовуючи метод експертного огляду якості, здійснюється залучення аудитора, що має необхідну професійну кваліфікацію та досвід роботи у сфері аудиту. У разі системи експертної оцінки зовнішній аудитор повинен перевірити, чи були застосовані через відповідні проміжки часу необхідні процедури дотримання якості аудиту. Третій, змішаний метод, заснований на поєднанні системи моніторингу та експертної оцінки. Він зберігає переваги системи моніторингу, але базується, головним чином, на методі експертної оцінки. Метод контролю якості, створений в Угорщині, також спирається на цю основу[7].

До 2013 року контроль якості угорських аудиторів здійснювався винятково Аудиторською палатою Угорщини, однак через внесення змін до Закону про палати від 1 липня 2013 р. суб'єкти, що становлять суспільний інтерес, перевіряються Державним наглядовим органом, а іншу категорію контролює Палата. Офіційні інспекції повинні проводитися кожні три роки, а Палати повинні проводити перевірки кожні шість років, але, звичайно, ці перевірки можуть бути почергові.

Система забезпечення якості перевірок Аудиторською палатою Угорщини заснована на внутрішніх правилах контролю якості. Завданнями палатного контролю є перевірка системи забезпечення якості роботи аудиторів, контроль якості конкретних складових аудиторських перевірок та аудиторських висновків. Палата щорічно публікує на своєму веб-сайті результати оцінки проведеного контролю якості аудиторів. У табл. 1 представлено результати контролю якості окремих замовлень у 2014-2018 році.

Таблиця 1

Розподіл показників, що характеризують якість проведення аудиторських замовлень аудиторами Угорщини у 2014-2018 рр.*

Показники якості аудиту	Значення показників по роках, %					2018/2014, %
	2014	2015	2016	2017	2018	
Відповідає стандартам	79,03	79,45	78,71	85,08	81,9	2,87
Відповідає із зауваженнями	15,94	16,87	13,66	11,88	14	-1,94
Не відповідає	5,03	3,68	7,67	3,04	4,1	-0,93
Всього	100	100	100,04	100	100	-

* Сформовано автором на основі даних [5].

У 2018 році діяльність 81,9% аудиторів повністю відповідала стандартам, що майже на 3% більше показника 2014 року. Незадовільною є робота 4% угорських аудиторів. Аудитори виявили недбалість у ряді напрямів - від прийняття зобов'язань до планування, збору аудиторських доказів та формування аудиторських висновків.

Виходячи з досліджень останніх років, загальним висновком є те, що аудитори, як правило, проводили політику, зміст та обсяг якої відповідав практиці аудиту з урахуванням місцевих особливостей.

Система контролю якості органами державної влади повинна вивчити та оцінити, чи забезпечують систему контролю якості аудиторські фірми, що здійснюють аудит суб'єктів суспільного інтересу, чи діяльність аудиторської фірми та її персоналу відповідає професійним стандартам та законодавчим та нормативним вимогам. Аудит включає вивчення внутрішньої системи контролю якості цих компаній при випадковому виборі справи, яку аудитором було виконано.

У 2018 році орган громадського нагляду виявив такі недоліки в контролі якості окремих завдань (аудитів) [5]:

1. Аудитори взяли на себе зобов'язання перевірити фінансову звітність, підготовлену відповідно до МСФЗ, без належного досвіду фахової підготовки.
2. Незважаючи на діючі стандарти, незалежний контроль якості відсутній.
3. У багатьох випадках плата за аудиторські послуги була занадто низькою, аби гарантувати високу якість проведеного аудиту.

4. Відсутність професійного скептицизму, неповна експертиза сфер, в яких існує посилений ризик шахрайства.
5. Відсутність узгодженості між плануванням та виконанням аудиторських процедур.
6. Недостатність аудиторської документації.
7. Надмірна залежність від програмного забезпечення при проведенні аудиту.
8. Зміст аудиторських висновків не завжди був адекватним.

Що стосується програмного забезпечення, яке не включає функції архівації, встановлено низький рівень підготовки осіб, що його обслуговують. Останні не отримали необхідної професійної підготовки. У менших аудиторських фірм не було добре розробленої політики безпеки даних.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Питання професійної підзвітності, об'єктивності та незалежності аудиторів вийшло на перший план через брокерські скандали останніх років. Забезпечення високої якості аудиту відповідає загальним інтересам суспільства і є вкрай важливим для інвесторів. Виходячи з результатів дослідження, можна констатувати, що процес контролю якості аудиту був реформований в Угорщині відповідно до вимог нової Директиви та Регламенту Європейського Союзу, тому створення органу за контролем аудиторської діяльності та трансформація основ попередньої системи привели до поліпшення системи забезпечення якості. Зважаючи на дані Аудиторської палати Угорщини щодо забезпечення якості, проблема аудиту потребує імплементації пакету регуляторного нагляду, який приведе до посилення довіри та підвищення ціннісних характеристик аудиторської діяльності в Угорщині та інших країнах-членах ЄС. Досвід забезпечення якості аудиту розвинених країн може бути імplementований у сучасних реаліях євроінтеграційного поступу України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Commission Recommendation of 6 May 2008 on external quality assurance for statutory auditors and audit firms auditing public interest entities (notified under document C(2008) 1721 (2008/362EC)) URL: <http://eurlex.europa.eu/lexUriServ.do&uri=OJ:L:2008:120:0020:0024:EN:PDF>
2. Directive 2014/56/EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 amending Directive 2006/43/EC on statutory audits of annual accounts and consolidated accounts URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0056&from=EN>
3. Eight Council Directive 84/253/EEC of 10 April 1984 based on Article 54 (3) (g) of the Treaty on the approval responsible for carrying out the statutory audits of accounting documents URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ.do?uri=CELEX:31984L0253:EN:HTML>
4. GREEN PAPER „Audit Policy: Lessons from the Crisis“ URL: http://ec.europa.eu/internal_market/auditing/docs/2010/audit/green_paper_audit_en.pdf
5. Magyar Könyvvizsgáló Kamara Minőségellenőrzési Módszertana. URL: <https://mkvk.hu/szervezet/bizottsagok/minosegellenorzes/minellkezikonyv>

6. Regulation (EU) No 537/2014 of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on specific requirements regarding statutory audit of public-interest entities and repealing Commission Decision 2005/909/EC. URL: <http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0537&from=EN>
7. Szekeres B. (2007). A nemzetközi minőségbiztosítási rendszerek hatása a magyar könyvvizsgálat minőségbiztosítására, Doktori értekezés, Budapest 2007.

REFERENCES

1. Commission Recommendation of 6 May 2008 on external quality assurance for statutory auditors and audit firms auditing public interest entities (notified under document C(2008) 1721 (2008/362EC)). Retrieved from <http://eurlex.europa.eu/lexUriServ.do&uri=OJ:L:2008:120:0020:0024:EN:PDF> [in English].
2. Directive 2014/56/EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 amending Directive 2006/43/EC on statutory audits of annual accounts and consolidated accounts. Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0056&from=EN> [in English].
3. Eight Council Directive 84/253/EEC of 10 April 1984 based on Article 54 (3) (g) of the Treaty on the approval responsible for carrying out the statutory audits of accounting documents. Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ.do?uri=CELEX:31984L0253:EN:HTML> [in English].
4. GREEN PAPER „Audit Policy: Lessons from the Crisis”. Retrieved from http://ec.europa.eu/internal_market/auditing/docs/2010/audit/green_paper_audit_en.pdf [in English].
5. Magyar Könyvvizsgáló Kamara Minőségellenőrzési Módszertana [Hungarian Chamber of Auditors Quality Control Methodology] Retrieved from <https://mkvk.hu/szevzet/bizottsagok/minosegellenorzes/minellkezikonyv> [in Hungarian].
6. Regulation (EU) No 537/2014 of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on specific requirements regarding statutory audit of public-interest entities and repealing Commission Decision 2005/909/EC. Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0537&from=EN> [in English].
7. Szekeres, B. (2007). A nemzetközi minőségbiztosítási rendszerek hatása a magyar könyvvizsgálat minőségbiztosítására [The impact of international quality assurance systems on the quality assurance of Hungarian auditing]. *Candidate's thesis*. Budapest [in Hungarian].